

opusdei.org

L'Opus Dei a Espanya durant la dècada del 1940

L'Institut Històric sant Josepmaria Escrivà ha editat el núm 14 (2020) de la revista 'Studia et Documenta'; la publicació que estudia la història de l'Opus Dei i el seu fundador.

03/06/2020

Sumari complet del volum 14
d'«Studia et Documenta»

L'Institut Històric sant Josepmaria Escrivà ha publicat el n. 14 (2020) de la revista *Studia et Documenta*. Per primera vegada, no conté els "Studi e note" i l'elenc bibliogràfic que tanca cada número, dues seccions fins ara habituals. Un ampli dossier monogràfic de nou articles ocupa gran part de l'espai i aborda alguns aspectes sobre "L'Opus Dei a Espanya durant la dècada del 1940".

Aquests estudis volen il·luminar qüestions rellevants en el desplegament institucional de l'Opus Dei per Espanya, el principal escenari de l'Obra en aquest temps. Només l'últim d'ells, redactat per Federico Requena i Fernando Crovetto, tracta sobre el primer trasplantament internacional entre 1946 i 1949, amb l'arribada de gairebé quaranta dels seus membres, tots espanyols, a set països europeus i americans.

Activitat pionera, formació dels primers membres i càtedres

Els centenars d'homes i dones espanyols que es van sumar a l'Opus Dei en aquells dies van patir, en grau divers, els patiments col·lectius de la resta dels seus conciutadans. Com els articles permeten apreciar, la història de l'Opus Dei a l'Espanya d'aquest període —com la de qualsevol persona o subjecte col·lectiu— és una barreja de dificultats i de fortuna, de fracassos i de triomfs. I, per aquesta època inicial de la trajectòria de la institució (i dels seus membres), també de temptatives que van quallar o van ser rebutjades.

El pòrtic de tots els articles és un concís retrat del context polític, social, religiós i cultural d'aquella Espanya, un país encara devastat material i moralment per la Guerra Civil, a càrrec de Julio Montero-Díaz.

Immaculada Alva estudia l'anomenada per ella "activitat pionera", la de les primeres "dones pioneres" de l'Opus Dei, en fer-se càrrec (encara que no només) de l'atenció domèstica dels primers centres i residències d'estudiants a Madrid i altres ciutats espanyoles entre 1942 i 1945. A partir de riques i suggeridores fonts, com les cartes entre elles i els diaris dels centres on vivien, l'autora reivindica que les tasques encomanades pel fundador a les primeres dones de l'Opus Dei van significar per a elles "un descobriment que connectava amb les seves inquietuds humanes i espirituals i que les llançava més enllà del que una dona [espanyola] es podia plantejar en els anys 40". El text defensa que aquestes dones van tenir un èxit doble: a les residències i centres de l'Obra van crear llars que van fer amable i atractiu l'Opus Dei, i van escometre per si mateixes

activitats alienes a les quals tenien les dones de l'època a Espanya.

Pràcticament totes les col·laboracions analitzen qui eren aquest grapat de persones. Els professors Santiago Casas i Mercedes Montero s'hi demanen quin tipus de formació van rebre aquells homes i dones de l'Opus Dei a aquesta dècada, i detallen qui van acudir a les convocatòries. José Luis González Gullón i Francesc Castells s'interessen per estudiar les funcions i responsables de govern institucional de l'Opus Dei.

Constantino Anchel i José Luis Illanes tracten sobre els qui es van ordenar sacerdots entre 1944 i 1949. Santiago Martínez, què pensaven els bisbes espanyols sobre l'Opus Dei a aquesta dècada.

Finalment, Onésimo Díaz determina que 23 homes de l'Opus Dei van obtenir alguna càtedra entre el 1939 i

el 1951, el 4% del total. La xifra i el percentatge s'allunya del mite bastit els anys seixanta sobre les anomenades "opusiciones", que sostenia que una de cada quatre les havien guanyades membres de l'Obra.

En conjunt, els treballs revelen com durant els anys quaranta es va consolidar una generació d'homes i dones de l'Opus Dei que van ser uns eficaços col·laboradors dels projectes del fundador. Aquest va poder disposar d'un nombre creixent de persones valuoses, homes i dones per igual, que es van atansar a la seva figura, a una institució jove i a un missatge atractiu que conferia un sentit vital potentíssim a la seva existència.

A la secció *Documenti*, Mónica Fuster analitza la correspondència entre Josepmaria Escrivà de Balaguer i el cardenal Federico Tedeschini. I

Enrique de la Lama i Alfredo Méndiz editen l'epistolari entre el fundador de l'Opus Dei i Marcelino Olaechea, un bon amic seu que va ser bisbe de Pamplona i arquebisbe de València entre el 1935 i el 1966.

Per acabar, la secció *Notiziario* presenta les publicacions i documentació sobre Guadalupe Ortiz de Landázuri.

.....

pdf | document generat
automàticament des de [https://
opusdei.org/ca/article/studia-et-
documenta-volum-14/](https://opusdei.org/ca/article/studia-et-documenta-volum-14/) (06/02/2026)